

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĐELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

PRVA KORIZMENA NEDJELJA

ISKUŠAVAO GA
SOTONA, A ANĐELI
MU SLUŽAHU

VELJAČA

Ned. 18. PRVA KORIZMENA NEDJELJA
(ČISTA)
Šimun; Bernardica; Gizela

Pon. 19. Konrad; Ratko; Blago

Uto. 20. Eleuterije; Leon; Lav, Lea

Sri. 21. Petar Damiani; Eleonora kvatre

Čet. 22. Katedra sv. Petra; Tvrtko

Pet. 23. Polikarp; Grozdan; Romana kvatre

Sub. 24. Montan; Goran; Modest; Sergije kvatre

MEDITACIJA

Pustinja

SLUŽBA RIJEČI

ČITANJA

Iskušavao ga Sotona,
a anđeli mu služahu. 4

HOMILIJA

Živjeti sa zvijerima 8

KATEHEZA

Post 10

Oprost 12

Potpuni oprost u korizmi 13

Mali vjeronaučni leksikon 14

BLAGDAN

Katedra svetoga Petra apostola 15

NAŠI POKOJNI 16

Naslovnica

Slika preuzet s: <https://www.vaticannews.va>

mihael

1/2024.

Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkandela MUP - sjedište i Ravnateljstvo policije,
Godište XVIII. (2024.), broj 1(591); prva korizmena nedjelja, 18. veljače 2024.

Kontakt:

vlč. Željko Rakošec, policijski kapelan, tel.: 22 712, 85 682; e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana, tel.: 22 715, 82 805, e-mail: vbakula@mup.hr

mihael

Pustinja

Evandjelje prve korizmene nedjelje dovodi nam pred oči pustinju i Isusovu kušnju u pustinji.

U Svetom pismu, pustinja ima više značenja.

Jedno od značenja je geografsko područje, bezvodna zemlja s krčljivim biljem kojoj je Bog uskratio svoj blagoslov. Nastanjena je zlim duhovima i opasnim zvijerima.

Prema drugom značenju, pustinja je povlašteno mjesto gdje je na putu u slobodu iskušavan i rođen izabrani Božji narod.

Isus je htio proživjeti različite razdoblja Božjega naroda.

Kao što su u pustinji iskušavani Izraelci, iskušavan je i Isus. No on, za razliku od predaka, nadvladava kušnju i ostaje vjeran svome Ocu.

Isus boravi u pustinji nakon krštenja. Na krštenju je očitovao svoj odnos potpune pripadnosti Bogu i čovjeku.

U pustinji Isus očituje svoj odnos prema bićima koja nisu ni Bog ni čovjek.

To je ponajprije Sotona, čiji je odnos s Isusom opisan kao kušnja. Sotona kuša Isusa, ali je zapravo iskušan i Sotona. Marko ne opisuje kušnje, ali je jasno da im Isus nije podlegao.

Zvijeri s kojima je bio Isus, simboliziraju svijet u kojem vlada mir među svim bićima. Anđeli koji mu služe, ukazuju da je Isus Bog.

Prvo čitanje: Post 9, 8-15

Savez Božji s Noom, izbavljenim od voda potopa

Čitanje Knjige Postanka

Ovo reče Bog Noi i njegovim sinovima s njim:

»Evo, sklapam savez svoj s vama i s vašim potomstvom poslije vas i sa svim živim stvorovima što su s vama: s pticama, sa stokom, sa svim zvijerima, sa svime što je s vama izišlo iz korablje – sa svim živim stvorovima na zemlji. Uspostavljam savez svoj s vama te nikad više vode potopne neće uništiti živa bića niti će ikad više potop zemlju opustošiti.«

I reče Bog: »A ovo znamen je saveza koji stavljam između sebe i vas i svih živih bića što su s vama za naraštaje do vijeka: Dugu svoju u oblak stavljam, da znamenom bude saveza između mene i zemlje. Kad oblake nad zemlju navučem i duga se u oblaku pokaže, spomenut ću se saveza svoga, saveza između mene i vas i stvorenja svakoga živog: potopa više neće biti da uništi svako biće.«

Riječ Gospodnja

U današnjem prvom čitanju slušamo odlomak u kojem nakon završetka potopa Bog sklapa savez s Noom, njegovim potomstvom i svim živima bićima, u kojem obećava da potopne vode više nikada neće uništiti zemlju kao taj put.

Teološka značajka toga Saveza jest njegova unilateralnost koja za život na zemlji ima presudno pozitivno značenje. Riječ je, naime o Savezu koji sklapa Bog. Inicijativa dolazi od njega i održivost toga Saveza ne ovisi o živim bićima na zemlji nego o Božjem obećanju. Tako je život na zemlji zajamčen Božjom riječju, i tu njegovu dobrohotnost ne može uništiti nikakvo zlo.

Uz sklapanje toga Saveza biblijski tekst slikovito povezuje i jedan prirodni fenomen - dugu koja se redovito javlja poslije kiše. Prema biblijskim stručnjacima ona je simbol koji se može iščitati u tri značenja s istom temeljnom porukom. Tako duga u prvom značenju može simbolizirati most koji spaja nebo i zemlju te označuje ponovno uspostavljeni mir i zajedništvo između Boga i stvorenja. U drugom značenju duga označava obješeni ratni luk, odložen poslije bitke, opet kao znak uspostavljenog mira, dok u trećem značenju duga opet označava luk, ali sada napet i spreman za borbu. Međutim taj luk nije uperen prema zemlji, nego se nalazi u rukama Boga koji se bori protiv negativnih kozmičkih sila koje žele nauditi čovjeku. U svakom slučaju, premda se u ovom odlomku kao i općenito u izvještaju o potopu nalaze mnogi mitološki elementi, sama njihova poruka ih u svojoj srži demitologizira. Naime, svim slikama i riječima želi se reći kako je Bog uvijek na strani čovjeka, pa čak i onda kada se čini da ga kažnjava on ga zapravo vraća u ono stanje u kojem može započeti novi život.

Otpjevni psalam: Ps 25, 4bc-5ab.6-7bc.8-9

Sve su staze tvoje, Gospodine, ljubav i istina za one koji čuvaju Savez tvoj

Pokaži mi, Gospodine, putove svoje,
nauči me svojim stazama!
Istinom me svojom vodi i pouči me
jer ti si Bog, moj Spasitelj.

Spomeni se, Gospodine, svoje nježnosti
i ljubavi svoje do vijeka.
Spomeni me se po svojoj ljubavi –
radi dobrote svoje, Gospodine!

Gospodin je sama dobrota i pravednost:
grešnike on na put privodi.
On ponizne u pravdi vodi
i uči malene putu svome.

Psalam 25 spada u mudrosne psalme i napisan je u akrostičkom obliku, to jest tako da svaki novi stih počinje sljedećim slovom hebrejske abecede. U odabranim recima koje imamo u današnjem otpjevnom psalmu ne možemo pratiti taj niz, koji ionako nije vidljiv u prijevodima, ali odabrani redak „Pokaži mi, Gospodine, putove svoje“ ovdje je zgodno postavljen na prvo mjesto. Te riječi, naime, podsjećaju čitatelja na Psalam prvi koji govori o dva puta, i jasno pokazuje koji je od njih Božji. To je naravno put Božjeg zakona kojega prema, posljednjem odabranom retku našega otpjevnoga psalma, uče maleni, hebr. anawim, kao povlašteni primatelji Božje objave.

Drugo čitanje: 1Pt 3, 18-22

Vas sada spasava protulik korablje - krštenje

Čitanje Prve poslanice svetoga Petra apostola

Ljubljeni:

Krist jednom za grijeh umrije, pravedan za nepravedne, da vas privede k Bogu – ubijen doduše u tijelu, ali oživljen u duhu. U njemu otiđe i propovijedati duhovima u tamnici koji bijahu nekoć nepokorni, kad ih ono Božja strpljivost iščekivaše, u vrijeme Noino, dok se gradila korablja u kojoj nekolicina, to jest osam duša, bî spašena vodom. Njezin protulik, krštenje – ne odlaganje tjelesne nečistoće, nego molitva za dobru savjest upravljena Bogu – i vas sada spasava po uskrsnuću Isusa Krista koji, uzašavši na nebo, jest zdesna Bogu, pošto mu bijahu pokoreni anđeli, vlasti i sile.

Riječ Gospodnja

Ovaj odlomak iz Prve Petrove poslanice nastavlja se na upute o kršćanskom ponašanju u svakodnevnom životu, a ono je povezano s mnogim patnjama i nevoljama. Rečenica koja neposredno prethodi ovom odlomku glasi: „Ta uspješnije je trpjeti, ako je to Božja volja, čineći dobro, nego čineći zlo.“, i potom Poslanica donosi primjer samoga Krista. On je trpio nevin, i već ta činjenica praktično osmišljava patnju svakoga kršćanina.

No, Petar u svojoj Prvoj poslanici ide i dalje, i to u prošlost, na početak. Kristova patnja, smrt i uskrsnuće, nema smisla samo za naraštaje koji su slijedili nakon njega, nego i za sve one koji su mu prethodili. Pri tome se navodi primjer općeg potopa koji je u Starome zavjetu jedinstven po svojim dimenzijama i učinku. Od čitavog čovječanstva spašeno je samo osam duša na čelu s Noom, dok su svi ostali ljudi zbog svoje nepokornosti potopljani ili, kako se izražava ovaj odlomak iz Prve Petrove poslanice, utamničeni. No, i njima - tim duhovima u tamnici - primjerima najveće izopačenosti koja gotovo da je iscrpila Božju strpljivost, muka, smrt i uskrsnuće pravednoga Krista bila je spasonosna propovijed. Drugim riječima, spasenje po Kristu darovano je svima koji taj dar prihvaćaju, a on se izražava sakramentom krštenja koje je protulik Noine korablje. Ovdje nam se tako daje i temeljna interpretacija potopnih voda. Dok u izvještaju o potopu u Knjizi Postanka prvo upada u oči slika vode koja potapa, u krštenju se otkriva da konačni smisao potopnih voda nije uništenje i smrt nego očišćenje i život.

Evandjelje: Mk 1, 12-15

Iskušavao ga Sotona, a anđeli mu služahu

Čitanje svetog Evandjelja po Marku

U ono vrijeme:

Duh nagna Isusa u pustinju. I bijaše u pustinji četrdeset dana, gdje ga je iskušavao Sotona; bijaše sa zvijerima, a anđeli mu služahu.

A pošto Ivan bijaše predan, otiđe Isus u Galileju. Propovijedao je evandjelje Božje: »Ispunilo se vrijeme, približilo se kraljevstvo Božje! Obratite se i vjerujte evanđelju!«

Riječ Gospodnja

Ovaj kratki odlomak iz Evandjelja po Marku može se podijeliti na dva dijela.

U prvome dijelu govori se o Isusovu boravku u pustinji, a on slijedi nakon opisa Isusova krštenja u kojem se očitovala njegova potpuna pripadnost Bogu i čovjeku. Sada se pak u pustinji, kao nenaseljenom područje gdje ne žive ljudi, u veoma kratkim crtama opisuje odnos Isusa i onih bića koja nisu ni Bog ni čovjek. To je najprije Sotona, čiji je odnos s Isusom opisan kao kušnja. Sotona kuša Isusa, ali je zapravo iskušan i Sotona. Marko, naime, ne donosi nikakvih opisa tih kušnji, ali je iz kasnijeg tijeka Evandjelja jasno da im Isus nije podlegao. Zatim se kaže kao je Isus bio sa zvijerima, što kao da aludira na eshatološku sliku svijeta u kojem vlada mir među svim bićima. I na koncu anđeli mu služe, što opet implicira Isusovo božansko podrijetlo.

Drugi dio odlomka sažima cjelokupno Isusovo djelovanje među ljudima kojima je propovijedao evandjelje Božje. U temelju njegova propovijedanja stoje dvije tvrdnje: „ispunilo se vrijeme“ i „približilo se kraljevstvo Božje“, kojima odgovaraju dva imperativa „Obratite se!“ i „Vjerujte evanđelju!“. Ispunjenost vremena garantira nam da Bog definitivno provodi plan uspostave svojega kraljevstva, koje u svijetu raste ipak postupno, kao sjeme. Čini se kako su u prvom planu u svijetu još uvijek agresivne zle sile kao što su grijeh, bolest, prirodne katastrofe, ali blizina Božjega kraljevstva naviješta njihovu prolaznost. U Kraljevstvo pak ulaze oni koji se odazivaju na dvije susljedne zapovijedi obraćenja i vjere u evandjelje.

Kako god ih tumačili one u svojoj biti pozivaju čovjeka na korjenitu promjenu života. Riječ je zapravo o tome, da čovjek koji se obratio i vjeruje u evandjelje svoj život više ne gradi na ničemu drugom, nego na čistoj vjeri u Isusa Krista i njegovoj neodvojivoj povezanosti s Ocem. Zato je to obraćenje dinamično, a vjera potrebna neprekidnoga rasta koji se događa upravo slušanjem i prihvaćanjem navještaja evanđelja koje je Krist propovijedao počevši od Galileje.

Komentari čitanja : Služba riječi 267/12

Živjeti sa zvijerima

Kakav li je to svijet u koji nas uvodi današnje evanđelje? Taj je svijet opisan pojmovima: pustinja, sotona, divlje zvijeri i anđeli. Već ti sami pojmovi kao da nas prenose u mitski svijet.

Pustinja

Isus se dakle nalazi u pustinji. Izložen je kušnji. Tu u pustinji susreće se sa sotonom i divljim zvijerima, ali tu se nalaze i anđeli. No, Isus je „Sin Čovječji“, čovjek naprosto, u svemu nama sličan osim u grijehu. I tako je pustinja mjesto svih nas, sudbina svih nas.

Prije toga dogodilo se Isusovo krštenje na rijeci Jordanu. Čas krštenja je za Isusa čas poziva. On osjeća to, čuje glas: „*Ti si Sin moj ljubljeni!*“ Od sada pa nadalje zna da je pozvan i da je poslan. No, najprije mora sve to proraditi u sebi. Mora sam sa sobom izaći na čistac. Osjeća poriv da ode u tišinu. „*Duh ga tjera u pustinju*“, kaže Evanđelje. Pavao se nakon svoga obraćenja slično ponašao. I mi drugi činimo tako. Čak i pri manjim

odlukama koje treba donijeti, preporučuje nam se da najprije prespavamo jednu noć. Duhovni učitelji preporučuju da tu i tamo uzmemo jedan dan pustinje. Čovjek se treba povući u tišinu i samoću, treba sam sa sobom izaći na čistac. I tako i Isus osjeća potrebu da ode u pustinju. Kroz četrdeset dana, simboličan broj, zadržao se tamo. Za vrijeme čitava svoga javnog djelovanja također je radio tako. Uvijek iznova osjećao bi potrebu da se povuče u samoću gdje je sam licem u lice s Ocem.

A tu u pustinji živio je među divljim zvijerima. Zamisliti pustinju kao mjesto tišine i osame, još je lako, ali što hoće reći ta slika o divljim zvijerima?

Ključ za razumijevanje nudi nam rečenica: „*Sotona ga je kušao*“. Evanđelisti Matej i Luka, koji koriste Markovo evanđelje kao predložak, još šire opisuju tu scenu. Scenu gdje sotona kuša Isusa. Sotona i divlje zvijeri očito pripadaju skupa. Divlje zvijeri, to je ono sotonsko, zvjersko, životinjsko u nama. A oslanjajući se na Mateja i Luku možemo si dobro zamisliti Isusovo sučeljavanje s tim životinjskim u sebi.

Osjećaš se pozvanim ljudima naviještati Boga? Ili želiš samo zadovoljiti vlastitu taštinu, životinjsku težnju za moću? Opraštanje i ljubav želiš propovijedati, ili se samo boriš za naklonost ljudi i priznanje? Slično Luka i Matej opisuju sučeljavanje s divljim zvijerima.

„Živio je s divljim životinjama i anđeli su mu služili“ - kaže Evanđelje. Ono životinjsko u nama ne želimo, hoćemo ga ubiti, želimo sebe umrtviti, hoćemo biti kao anđeli. To je čovjekova rastrganost. Stalno se trga između životinje i anđela, između preziranja sebe i prevelikog uzvisivanja sebe. Kod Isusa to na kraju izgleda drukčije. *„Živio je s divljim zvijerima i anđeli su mu služili.“* Izborio se za to. Nije nastupio kao Mihael da ubije zmaja. On je životinjskomu ostavio mjesta, živio je s njima. A anđeli nisu pozivali na borbu. Došli su i služili mu.

Anđeli i divlje zvijeri

To je umijeće u ljudskom životu: životinjsku baštinu prihvatiti kao od Boga danu. Živjeti s njom bez straha. Tada zvijeri - kao što je bilo kod Isusa - mogu izgubiti svoju krvoločnu opasnost. Tada će i anđeli biti naši saveznici. Bit će nam „dobri duhovi“, a ne više „duhovi koji muče“, koji nam prijete ili nas šibaju da ubijemo ono životinjsko. *„Živio je s divljim zvijerima i anđeli su mu služili.“*

Uspjela je sinteza duha i nagona. I sada Isus može javno nastupiti, sada je na čistu sa sobom, istovjetan sa sobom.

S današnjom nedjeljom započinje korizma, započinju dani u pustinji. U tome vremenu trebali bismo se i mi pozabaviti sobom u povjerenju da je Bog izrekao svoje „da“ nama. I o svakome od nas trebalo bi glasiti: *„Živio je s divljim zvijerima, i anđeli su mu služili.“*

Služba riječi 279/15

Post se sastoji u lišavanju svake hrane i pića, ponekad i spolnog općenja, jedan ili više dana od jednog sunčeva zalaza do drugoga.

Današnji zapadnjaci, pa ni kršćani, ne cijene mnogo takav post koji se sastoji u lišavanju svake hrane i svakog pića kroz jedan ili čak više dana, od jednog sunčeva zalaza do drugoga. Oni cijene umjerenost u piću i jelu, ali post im se čini opasnim za zdravlje i ne uviđaju baš previše njegovu duhovnu korisnost. Taj je stav prava opreka onom stavu što ga povjesničari religija susreću gotovo svugdje: postu pripada važno mjesto u religioznim obredima, radi trpljenja, očišćenja, žalovanja, prošnje.

U islamu, na primjer, post je najpoglavitije sredstvo za priznanje Božje transcendentnosti. Biblija, na kojoj počiva u ovom pogledu stav Crkve, susreće se u toj stvari sa svim drugim religioznim strujanjima. Ali ona jasno utvrđuje smisao posta i uređuje njegovo vršenje; zajedno s *molitvom i *milostinjom, smatra ga jednim od bitnih čina koji su pred Bogom izraz *poniznosti, *nade i *ljubavi čovjekove.

Smisao posta

Budući da je čovjek tijelo i duša, zamišljati neku čisto spiritualnu religiju ne bi vodilo ničemu: da bi djelovala, duši su potrebni čini i stavovi "tijela. Post je uvijek popraćen prozbenom molitvom i služi kao izraz poniznosti pred Bogom: postiti znači isto što i 'poniziti svoju dušu'. Post, dakle, nije neki trpljenički podvig; nije mu svrha postići neko egzaltirano duševno ili religiozno stanje. Slučajevi korištenja posta u te svrhe posvjedočeni su u povijesti religija. Ali u biblijskom kontekstu, kad se čovjek uzdržava od jela cijeli jedan dan, iako hranu smatra Božjim darom, onda je to lišavanje religiozna gesta komu treba ispravno shvatiti pobude. Jednako vrijedi za uzdržavanje od bračnog općenja.

Čovjek se obraća Gospodinu u stavu ovisnosti i posvemašnjog prepuštanja: prije nego poduzme neku tešku zadaću ili pak zato da izmoli oprost za neki prijestup, da postigne neko ozdravljenje, da iskaže žalost kod ukopa, zbog udovištva ili uslijed neke svenarodne nesreće, da se postigne prestanak nesreće, radi otvaranja božanskom prosvjetljenju radi stjecanja milosti potrebne da se ispuni neko poslanje kao priprava na susret s Bogom.

Raznolike su prigode i pobude posta. Ali uvijek je posrijedi želja da se čovjek vjere učvrsti u nekom stavu poniznosti, da bi prihvatio Božje djelovanje i stavio se u Božju, prisutnost. Ova duboka nakana otkriva smisao onih razdoblja od 40 dana što su ih Mojsije i Ilija proveli bez hrane. Isusovih pak 40 dana u pustinji imaju uzor u oba ova primjeria, ali pobuda im nije u tome da Isusa otvore Duhu Božjemu, jer on je njime ispunjen; Duh ga doista nagoni na taj post, ali to je zato da on svoje mesijansko 'poslanje otpočne činom prepuštanja Ocu punim pouzdanja.

Vršenje posta

Židovsko je bogoslužje znalo za „veliki post“ uz dan Pomirenja; postiti je bio uvjet pripadnosti Božjem narodu. Bilo je i drugih zajedničkih postova o godišnjicama velikih nacionalnih nesreća. Osim toga, bogoljubni su Židovi postili iz osobne pobožnosti; tako su činili učenici Ivana Krstitelja i farizeji, od kojih su neki postili dvaput na tjedan. Time se nastojao ostvariti jedan od elemenata 'pravednosti' kako su je definirali Zakon i proroci. Pa ako Isus i ne propisuje ništa takvo svojim učenicima, nije to zato što bi prezirao onu pravednost ili zato što bi je htio dokinuti; on je, naprotiv, dolazi dopuniti; upravo zato zabranjuje da se ona javno pokazuje i poziva da se ona u nekim stvarima nadiđe. Isus, nadalje, naglašava potrebu nenavezanosti na bogatstvo, potrebu dragovoljnog suzdržavanja, a nadasve odricanja samoga sebe, da bi se nosio vlastiti križ.

Vršenje posta nije, naime, bez nekih opasnosti: opasnosti formalizma, na koji su se okomili već proroci; opasnosti oholosti i

hvalisanja, ako čovjek posti zato „da ga ljudi vide“. Da bi se svidio Bogu, pravi post mora biti združen s ljubavlju prema bližnjemu i nositi u sebi težnju za istinskom pravednošću; on se ne da odvojiti od milostinje, a tako ni od molitve. Napokon, postiti treba iz ljubavi prema Bogu. Zato Isus poziva da se post obavlja sasvim neupadno: ako samo Bog bude za nj znao, taj će post biti čist izraz nade u njega, ponizan post koji će otvoriti srce nutarnjoj pravednosti, koja je djelo Oca što vidi i djeluje u skrovitosti.

Apostolska je Crkva što se tiče posta zadržala običaje židovstva kako ih je Isus usavršio i definirao. Djela apostolska spominju bogoštovna svetkovanja s postom i molitvom. Pavao se za vrijeme svoga preteškog apostolskog rada ne zadovoljava time da podnosi glad i žed kad prilike to traže, on k tomu i mnogo puta posti. Crkva je ostala vjerna toj tradiciji, nastojeći obavljanjem posta vjernike dovesti u stav posvemašnje otvorenosti za Gospodnju milost, očekujući Gospodinov povratak. Prvi je naime dolazak Isusov ispunio Izraelovo očekivanje, ali vrijeme koje dolazi poslije njegova uskrsnuća nije vrijeme potpune radosti u kojoj ne bi više bio pogodan nikakav čin pokore. Dok protiv farizeja brani svoje učenike koji ne poste, Isus sam kaže: *'Mogu li svatovi postiti dok je s njima zaručnik? Dok imaju sa sobom zaručnika, ne mogu postiti. Ali doći će vrijeme kad će im se ugrabiti zaručnik. Tada će oni, u taj dan, postiti'* (Mk 2,19 si.). Pravi, dakle, post jest post vjere, biti lišen gledanja Ljubljenoga i stalno ga tražiti. U očekivanju da nam se vrati Zaručnik, post pokore ima svoje mjesto u djelovanju Crkve.

Rječnik biblijske teologije, KS, Zagreb, 1993.

Oprost

Za ispravno shvaćanje oprosta potrebno je znati ponešto o nauku o čistilištu. Katekizam Katoličke crkve u članku 1030-31 piše „Oni koji umru u milosti i prijateljstvu s Bogom, a nisu potpuno čisti, iako su sigurni za svoje vječno spasenje, moraju se poslije smrti podvrgnuti čišćenju, kako bi postigli svetost nužnu za ulazak u nebesku radost. To konačno čišćenje izabranih, koje se posve razlikuje od kazne osuđenih, Crkva naziva Čistilištem.“

Nauk o čistilištu izražen je na Firentinskom (1431.-1445.) i Tridentskom (1545.-1563.) saboru. Crkva se oslanja se na praksu molitve za pokojne iz Staroga zavjeta (2 Mak 12,46), te na neka mjesta u Novom zavjetu, gdje se ukazuje na mogućnost oprosta i nakon tjelesne smrti (Mt 12,31) ili govori o čistilišnom ognju (1 Kor 3,15, 1 Pt 1,7).

U crkvenoj tradiciji od samih početaka prikazivala euharistiju za pokojne.

Katekizam Katoličke crkve naglašava da su nauk i praksa oprosta u Crkvi usko su povezani s učincima sakramenta pokore (pomirenje, ispovijed).

Što je oprost?

Grieh po svojoj naravi kao posljedicu za sobom vuče kaznu.

Neokajani i neoprosteni teški grijeh lišava čovjeka zajedništva s Bogom i njegova posljedica je vječna kazna.

Oprošteni teški grijeh i laki grijesi, čija je krivica već izbrisana, za sobom povlače vremenitu kaznu čistilišta.

Oprost o kojemu govorimo oslobađa duše pokojnika te vremenite kazne. Može biti djelomičan ili potpun. Potpuni oprost se može dobiti samo jednom u danu, osim u smrtnoj pogibelji kada se može dobiti dva puta, a djelomični više puta.

Uvjeti za dobivanje oprosta

Za dobivanje oprosta nužno je

- biti kršten, neizopćen iz Crkve;
- biti u stanju milosti – ispovjediti se;
- sudjelovati u euharistiji - pričestiti se;
- izmoliti molitvu na nakanu svetoga oca;

Za dobivanje više potpunih oprosta dovoljno se jednom ispovjediti, osim ako je čovjek u grijehu, i ispuniti gore navedene uvjete.

Za svaki pojedini oprost nije nužno ispovjediti se, ali je nužno ispuniti ostale uvjete.

Za koga se može dobiti oprost?

Prema Katekizmu Katoličke crkve oprost se može dobiti za sebe, i za duše u čistilištu. Oprost se ne može dobiti za drugoga koji je živ.

Crkva živi milosrdnu ljubav Božju na mnogo načina. Jedan od načina je da daje priliku za oprost, bilo svoje ili duša u čistilištu. Nakon što osobno doživimo Božje milosrđe u svome životu, potrebno je tog i takvog Boga naviještati svijetu. Najveći uspjeh Godine Milosrđa će biti ako mnoga djeca Božja koja su to postala po sakramentu krštenja pristupe sakramentu svete ispovjedi i dožive Božje milosrđe.

Potpuni oprost u korizmi

Križni put

Podjeljuje se potpuni oprost vjerniku koji obavi pobožnost križnog puta.

(Priručnik o oprostima, odredbe i povlastice, Verbum, Split, 2015., str. 62.)

Pobožnost križnog puta treba obaviti pred zakonito postavljenim postajama križnog puta. Treba se premještati od jedne postaje do druge.

Ako se pobožnost obavlja javno pa se ne mogu svi okupljeni premještati s održanjem reda, dovoljno je da pojedinim postajama pristupi onaj tko predmoli dok drugi ostaju na svojim mjestima.

(Priručnik o oprostima, odredbe i povlastice, Verbum, Split, 2015., str. 63.)

Podjeljuje se potpuni oprost vjerniku koji u korizmene petke nakon pričesti pred likom raspetog Isusa u cijelosti izmoli molitvu „**Evo, moj dobri i preslatki Isuse**“.

Evo, moj dobri i preslatki Isuse, pred licem tvojim bacam se na koljena i s najvećim žarom srca molim te i zaklinjem: daj mi u srce utisni živa čuvstva vjere, ufanja i ljubavi te pravu pokoru za grijehe moje i čvrstu odluku da ih popravim. To molim promatrajući u sebi i gledajući u pameti tvojih pet rana i imajući pred očima ono što prorok David reče o tebi, dobri Isuse: "Probodoše mi ruke i noge, prebrojiše mi sve kosti".

(Priručnik o oprostima, odredbe i povlastice, Verbum, Split, 2015., str. 58.)

Što je potrebno ako želim zadobiti potpuni oprost?

1. Sakramentalna ispovijed
(Nije potrebna ako je osoba u posvetnoj milosti tj. ako nema teških grijeha.)
2. Euharistijska pričest
3. Molitva na nakanu svetog oca
(Na nakanu sv. oca izmoliti Oče naš i Zdravo Marijo ili bilo koju drugu molitvu prema vlastitoj pobožnosti.)
4. Učiniti propisano djelo.
(Npr. Pobožnost križnog puta...)
5. Namijeniti (prikazati) potpuni oprost (za sebe ili za pokojnika).

Mali vjeronaučni leksikon

Noa

Noa, hebrejski: נֹחַ - noah - *tišina*, deseti biblijski patrijarh, otac Sema, Hama i Jafeta (Post 5,29); glavni lik u biblijskoj priči o općem potopu, čija se znatno starija verzija nalazi na šumerskim glinenim pločicama, a poznaju je i mnogi drugi narodi.

Prema toj priči, Bog je odlučio zbog opće izopačenosti uništiti potopom čitav ljudski rod, osim pravednika Noe, kojem je naložio da sagradi korablu i u nju smjesti svoju obitelj i raznovrsne životinje. Nakon 40-dnevne poplave Noina se arka zaustavila na jednom brijegu na području Ararata (Urartu). Noa je novi praotac ljudskog roda: Jahve sklapa s njim Savez, znak kojeg je duga. U opisu posljednjeg suda Novi zavjet upućuje na potop (Mt, 27,37), a Noa je pralik kršćana koji će se spasiti (1 Pt 3,20). Često ikonografski prikazivan.

Nove religije

Nove religije, religijski pokreti XIX. i XX. stoljeća koji su se pod karizmatiskim vođom razvili u samostojne religijske zajednice. Izdanak su neke postojeće religije, u novim okolnostima i sa sinkretističkim sastojcima. Redovito razvijaju snažnu misijsku djelatnost.

Biblijskoga su i kršćanskog ishoda adventisti, mormoni, Unification Church, Jehovini svjedoci, Univerzalni život, Nova crkva, Kršćanska zajednica.

Nove religije islamskog podrijetla (ahmadizam, behaizam) nastale su iz šijizma, a sinkretizam su islamskih, neoplatonskih i prosvjetiteljskih elemenata.

Iz hinduizma su se razvili Ananda Marga, bhagavanski pokret, misija božanskog svjetla i transcendentalna meditacija, a iz budizma nihire-šošu, soka-gakkai i riššo-koseikai.

U Vijetnamu je nastao kaodaizam, u kojemu ima budističkih, konfucijanističkih i kršćanskih sastavnica.

U Sjevernoj Americi nastali su Crni muslimani i nove religije indijanskog podrijetla.

U Latinskoj Americi nove religije (umbanda, makumba, kandomble, wodu) sinkretizam su kršćanske pučke religioznosti te indijanskih i afričkih plemenskih tradicija. U posljednje vrijeme u njima se osjeća utjecaj francuskog okultizma (kardekizam).

U Africi nove religije spajaju pretkršćansku plemensku baštinu s nekim kršćanskim sastavnicama.

U Melaneziji novoreligijski pokret dobio je svoj izraz u kargo kultu, a sinkretizam je plemenskih mitova i nekih kršćanskih sastavnica koje su donijeli misionari.

Katedra svetog Petra apostola

Kada govorimo o Katedri svetog Petra apostola (Cathedra sancti Petri) mislimo na relikviju, papinsko prijestolje u crkvi svetog Petra u Rimu ili u prenesenom smislu na Stolicu svetog Petra ili Svetu Stolicu, što se u diplomatskom izrazu već od srednjega vijeka odnosi na samog papu i državu Vatikan (Santa sede). Blagdan Katedre svetog Petra slavio se na današnji dan u Rimu već od IV. stoljeća kao znak jedinstva Crkve sazidane na Kristovom namjesniku.

To je dan kad se prisjećamo evanđeoskog teksta svetog Mateja, posebno dragog srcu svakog katolika, po kojem doznajemo da je Petar temelj naše Crkve. Isus je Petru rekao: "Ti si Petar-Stijena, i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju, i Vrata pakla neće je nadvladati. Tebi ću dati ključeve kraljevstva nebeskog, pa što god svežeš na zemlji, bit će svezano i na nebesima, a što razriješiš na zemlji, bit će razriješeno i na nebesima". Riječi „stijena" i „ključevi" jasno se odnose na Petrovu osobu i govore o snazi njegove vjere i vlasti koja mu je povjerena.

Već od ranih kršćanskih vremena štovala se Petrova katedra kao simbol papinske učiteljske vlasti. Nekada su je pape koristili kao prijestolje pa se često mislilo da ju je koristio i sam sveti Petar, no papama ju je 875. darovao car Karlo Ćelavi. Očuvana je do danas i sastoji se od tri dijela. Najstariji potječe iz apostolskih vremena, drugi, od bjelokosti iz V. ili VI. stoljeća, a najnoviji je onaj iz razdoblja od IX. do XI. stoljeća. Pozlaćenu brončanu oplatu izradio je od 1647. do 1653. slavni kipar i arhitekt Gian Lorenzo Bernini.

Današnja svetkovina podsjeća nas katedrom svetoga Petra kao svojevrsnim trajnim simbolom na činjenicu da je Krist Gospodin imenovao svoga namjesnika na zemlji, namijenio mu ulogu učitelja i pastira, a njegova služba i misija proteže se kao neprekinuti, neraskidivi lanac sve do modernih vremena. „Vrata paklena" njegovu Crkvu neće i ne mogu nadvladati.

NAŠI POKOJNI

DANIJEL AUGUSTINović,

PU zagrebačka, Zagreb, 19. veljače 1992.

SEMIR BABIĆ,

PU primorsko - goranska, u službi, Rupa - Pasjak, 24. veljače 1994.

PERICA ROSANDIĆ,

PU brodsko - posavska, Slavonski Brod, 24. veljače 1994.

CHRISTIAN IVKOVIĆ,

PU zagrebačka, 24. veljače 1992.

POČIVALI U MIRU